JAVA-BODE.

NIEUWS- HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIE.

A°. 1853. **Woensdag 16 Maart.** **N°. 21.**

Prijs per halfjaar voor *Batavia* .... *f* 12.50
» » » » *Java* .... » 15.—
» » » » *Buitenbezittingen* ...... » 17.50
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven *franco*.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, vóór posttijd.

De prijs der Advertentiën *met derzelver herhaling* is **zestig duiten** voor de **vijf woorden**, behalve het zegel.

EXTRACT *uit het register der besluiten van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indie.*

BUITENZORG, *den* 13 *Maart* 1853. (No. 7.)

(*Staatsblad No.* 15.)

[illegible], enz.

[illegible] goedgevonden en verstaan:

[illegible] vervolge op het besluit van 27 Junij 1843 No. 5 (staatsblad [illegible]15),

[illegible] bepalen: dat de beschikking van den Minister van binnen[illegible]sche zaken, van den 29sten December 1852 No. 200, 5de afdee[illegible] zal worden opgenomen in het staatsblad van Nederlandsch-[illegible]en in de Javasche Courant, luidende dezelve als volgt:

[illegible] Minister van binnenlandsche zaken;

[illegible]en de beschikking van den Minister van binnenlandsche za[illegible] den 28sten December 1842;

[illegible] goedgevonden, na gehouden overleg met den Minister van [illegible], de navolgende wijzigingen, in die beschikking vast te [illegible].

Aan § 1 wordt het volgende toegevoegd:

» De doctoren in de regten, die eene plaatsing verlangen als amb» tenaar der eerste klasse, zullen, bij het examen aan de akademie » te Delft, tevens bewijzen kunnen geven van bekwaamheid in de » landmeetkunde en waterpassing; van die bekwaamheid zal dan in » het diploma melding worden gemaakt. »

De tweede § wordt vervangen door de navolgende ambtenaren [illegible] tweede klasse.

[illegible] die zich op de Koninklijke akademie te Delft de bekwaam[illegible]heden willen eigen maken, volgens het tweede gedeelte van art. [illegible] van het Koninklijk besluit van 6 December 1842 No. 59, ge[illegible]vorderd van ambtenaren der tweede klasse, zullen daar onder[illegible] ontvangen in de volgende vakken:

1°. De javaansche taal.
2°. De maleische taal.
3°. De land- en volkenkunde van Nederlandsch-Indie.
4°. Het mahomedaansche regt, de inlandsche wetten.
5°. De nederduitsche taal, stijl en letterkunde.
6°. De fransche, engelsche en hoogduitsche taal- en letterkunde.
7°. Stelkunde tot aan de vergelijkingen van de tweede magt.
8°. De meetkunde der vlakken en ligchamen.
9°. De platte driehoeksmeting.
10°. De beginselen der beschrijvende meetkunde.
11°. De practische landmeetkunde en waterpassing.
12°. De proefondervindelijke natuurkunde.
13°. De beginselen der natuurlijke historie.
14°. De algemeene scheikunde en de toepassing op landbouw [illegible].
15°. De practische bouwkunde.
16°. De beginselen der waterbouwkunde.
17°. De algemeene en vaderlandsche geschiedenis.
18°. De aardrijkskunde.
19°. De maatschappelijke huishoudkunde.
20°. Het italiaansch boekhouden.
21°. Het handteekenen.

b. De lessen in deze verschillende vakken zullen verdeeld worden over vier jaren.

c. De examina, in deze verschillende vakken, zullen achtereenvolgens door de leeraren der akademie, volgens de bestaande reglementen, worden afgenomen. Het eind-examen, door eene kommissie af te nemen, zal voor allen loopen over:

De javaansche taal.
De maleische taal.
De land- en volkenkunde van Nederlandsch-Indie.
Het mahomedaansche regt en de inlandsche wetten.
De nederduitsche taal, stijl en letterkunde.
De practische landmeetkunde en waterpassing; en daarenboven, naar verkiezing van den examinandus:
óf over de algemeene scheikunde en de toepassing dier wetenschap op landbouw en fabrijkwezen, óf over de praktische bouwkunde en de beginselen der waterbouwkunde.

In het uit te reiken diploma zal de bijzondere aard van het examen worden uitgedrukt.

'S GRAVENHAGE, den 29sten December 1852.

(Get.) THORBECKE.

Afschrift, enz.

Accordeert met voorschreven register.
De fung. Algemeene Secretaris,
DE WAAL.

Benoemingen.

Civiel Departement.

INGETROKKEN:

Op zijn verzoek, de benoeming van *M. S. van Bilderen*, tot 3 kommies op het bureau van den resident van Soerabaya.

BENOEMD:

Tot secretaris van de residentie Tagal, tevens vendumeester aldaar, *P. J. van Breda*, thans secretaris der residentie Padangsche bovenlanden ter Westkust van Sumatra.

Tot 3 kommies op het bureau van den resident van Soerabaya, *A. W. J. Wardenaar*, klerk bij den artillerie konstructie-winkel aldaar.

GOEDGEKEURD:

Dat door den raad van justitie te Padang, buiten bezwaar van den lande, tot buitengewoon substituut-griffier bij dien raad is benoemd en voorloopig in dienst gesteld *J. D. van der Heijde*, 1 klerk ter griffie van die regtbank.

Militair Departement.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, uit Zr. Ms. militaire dienst, onder toekenning van pensioen, de kapitein der infanterie *G. B. Becking*.

Uit Zr. Ms. militaire dienst, de 1 luitenant der artillerie *A. G. de Haan*.

GOEDGEKEURD:

Dat door het Militaire Departement zijn overgeplaatst:

BIJ DE INFANTERIE.

Bij het 1 bataillon, de kapitein *J. C. J. [illegible]its*, van het 11 bataillon, en de 2 luitenant *J. F. Backer[illegible]* van het 2 bataillon.

Bij het 4 bataillon, de 2 luitenants *J. [illegible] van der Hart*, van het 10 bataillon, en *C. M. L. Speltie*, van het 3 bataillon.

Bij het 8 bataillon, de 2 luitenant *J. [illegible] M. Bannier*, van het 3 bataillon.

Bij het 11 bataillon, de kapitein *C. E. [illegible] Naumann*, van het 5 bataillon.

Bij het 13 bataillon, de 2 luitenant *A. F. de Vassy*, van het 9 bataillon.

Bij het garnizoens-bataillon in de Molukken, de 2 luitenant *J. M. J. F. de Jongh*, van het 10 bataillon.

BIJ DE MILITAIRE ADMINISTRATIE.

Als onder-intendant 2 klasse, de betaalmeester 1 klasse *J. C. Steinmetz*.

Als adjunct-intendant, de betaalmeester 2 klasse *A. P. Molenaar*.

Als aspirant-intendant, de aspirant-betaalmeester *G. P. J. Ockerse*.

Als aspirant-betaalmeester, de aspirant-betaalmeester, tijdelijk bij het korps sappeurs, *J. P. N. Dieudonné*.

GEPLAATST:

BIJ DE INFANTERIE.

Bij het 1 bataillon, de 2 luitenant, *P. [illegible] J. Penning Nieuwland*, en

Bij het 11 bataillon, de 2 luitenant *L. [illegible] Kessler*; beiden onlangs uit Nederland aangekomen.

Vertrekkende Personen.

J. de Moll van Otterloo verlaat Java voor eenigen tijd.

Willem Frederik Georg Lodewijk Sickinghe.

BATAVIA.

In de *Indiër* van 22 Januarij jl. No. 8, lazen wij met de grootste verwondering het navolgende:

» De *Java-Bode* deelt thans den inhoud mede van » het traktaat, dat door de gouvernements-commissie, » eenigen tijd geleden naar Timor gezonden, en aan wier » hoofd jhr. J. C. Goldman geplaatst was, met het Por» tugesche bestuur aldaar gesloten is. Tegen eene uit» keering van twee tonnen gouds heeft Portugal aan Ne» derland afgestaan het onverdeeld bezit, niet alleen van » de betwiste eilanden, maar ook van Floris, 't geen voor » het grootste gedeelte Portugeesch was, en bovenal van » het grootste, rijkste gedeelte en de kopergronden van » Timor.''

Met verwondering zeiden wij, dit artikel te hebben gelezen, niet zoozeer om deszelfs inhoud, als wel om de bijvoeging, dat hetzelve uit den *Java-Bode* ontleend was.

De Redactie toch herinnert zich niet, een dergelijk artikel in haar Blad te hebben geplaatst, niet omdat zij met de daarin besproken zaak onbekend was, als wel, omdat de eerste voorwaarden van het bestaan van haar Blad is: onthouding van alle mededeelingen van staatkundigen aard hoegenaamd ook.

Zij moet dus gelooven, dat òf de *Indiër* zich ten dezen vergist heeft, dan wel, dat er in Nederland een nadruk van den *Java-Bode* wordt uitgeven, welke nadruk echter op weinig getrouwheid aanspraak maken kan.

— Het berigt voorkomende in ons Nummer van den 12 dezer betrekkelijk de aanwezigheid van *zeeroovers* in Straat Sunda is gebleken min juist te zijn.

Te oordeelen naar de tijdstippen zijn onlangs door dezelfde Lingasche [illegible] kleine Inlandsche vaartuigen aangerand, achtereenvolgens in Straat Banka, bij de Zutphen eilanden, bij het eiland de Groote Kombuis en in Straat Sunda. Zulke wanbedrijven zijn onder *strandroof* en *kleine dieverij* ter zee te rangschikken, en slechts door toevallige betrapping op heeterdaad tegen te gaan.

In de genoemde vaarwaters hebben Z. M. stoomschip *Samarang* en eene kruisboot die visschers opgezocht, en is Z. M. schoenerbrik *Egmond* daarmede in Straat Sunda nog bezig. Eene ontmoeting baat echter doorgaans niet, dewijl vaartuigen ten handel of vischvangst gaande, al maken zij zich schuldig aan kleinen roof, geen enkel kenteeken daarvan dragen, en daarentegen passen in volkomen orde hebben. Geheel anders is het gesteld met eigenlijke *zeeroovers*; dezer praauwen zijn tot de uitoefening van hun misdadig bedrijf opzettelijk gebouwd en toegerust, maar van hen is sedert geruimen tijd in den Nederlandsch Indischen Archipel niets vernomen.

— Men leest in de *Javasche Courant* van heden No. 22.

Omtrent het verzet van de bevolking der doesson Kartadjaija (marga Soengie Kroh), wordt van Palembang medegedeeld, dat de resident zich met eenige manschappen derwaarts begeven heeft. Toen de doesson, zwaar versterkt en beveiligd door de hooge en naauwe oevers van de Sakorivier, niet in minnelijke onderwerping wilde komen, werd zij aangevallen en op den 14den Februarij jl. overrompeld; de vijand was intusschen op de vlugt gegaan.

Eene groote lilla, een paar geweren en vele projectilen, benevens eenig kruid zijn in de doesson gevon-

---

DE TOREN VAN CASTILLAC. (*vervolg.*)

— Mijn raad, Mijnheer van Castillac? wel die zou zijn, om een sterken en hoogen muur te doen bouwen, om het voortgaan van het zand te beletten. Het zou wel des duivels wezen, als het duin daarover heen kwam.

— Die gedachte is niet kwaad, hernam de oudste; evenwel kon de uitslag zekerder zijn, indien ik de toren vijftig, zestig voeten deed verhoogen. Zijne grondslagen zijn stevig genoeg, om dien last te kunnen dragen. Maar ik verwerp daarom den raad over dien muur niet en die twee middelen te zamen doende gaan, twijfel ik er niet aan, of wij zullen de plaag, die de hel tegen het huis van Castillac heeft losgelaten, overwinnen.

En Hector keek de anderen met een triumferenden blik aan, even als of hij de oplossing van eenigen tot dus verre onoplosbaren stelregel gevonden had.

Noch zijn broeder, noch zijne zuster waren in staat om het onmogelijke en ongerijmde van zulk een ontwerp te begrijpen. Maar de oude herder kon zich, in weerwil van zijnen eerbied voor zijnen heer, niet onthouden om een duidelijk teeken van afkeuring te doen hooren. De heer van Castillac wendde zich dadelijk tot hem en zeide:

— Wat wilt gij zeggen, Mark? uwe gehechtheid aan onze familie geeft U eenige voorregten; ik vergun U dus te spreken. Wat denkt gij over mijn ontwerp?

— Kijk, Mijnheer van Castillac, antwoordde de grijsaard, half brommend; behoudens beter oordeel, moogt gij een muur van honderd voeten doen bouwen en uw kasteel evenveel verhoogen, toch zult gij niet beletten, dat het zand er over heen vliegt. Men moet de duinen gedurende een sterken westen wind niet gezien hebben, om zich in te beelden, dat eenig beletsel, al reikte het ook tot de wolken, het zand zou kunnen tegenhouden.

Hector van Castillac werd nadenkend; hij waardeerde het gezond verstand en de praktische kennis van dien getrouwen dienaar. Terwijl hij nadacht, vroeg Jan op een hoogen, aanmatigenden toon.

Wel nu! Mark, gij die U inbeeldt verstandiger te zijn dan uw meester, welk middel stelt gij voor? Ik ben nieuwsgierig om het te kennen.

— Het middel, mijnheer Jan, kennen, zoo als de freule U zoo even zeide, alleen de Moedermaagd en de Heiligen. Evenwel heb ik hooren verzekeren, dat wanneer men boomen op het duin plant....

— Bah, welk boerenmiddel? antwoordde de edelman met minachting. Boomen! En hoe duivel wilt gij, dat die boomen in dat bewegelijke zand wortel zullen schieten?

— Buitendien, zeide Hector op stelligen toon, alvorens die aanplantingen eenige goede uitwerking zouden opleveren, zou het duin ons reeds bedolven hebben. Mijn inziens is het beter ons aan den muur en de verhooging van den toren te houden; Broeder, zuster, is dat ook niet uw gevoelen?

Jan en Valeria gaven een teeken van toestemming.

— In dat geval, hernam Mark, altijd brommende, bezit mijn goede meester hulpbronnen, die ik niet ken, want dat bouwen zal U wel honderd duizend livres kosten.

Die opmerking werd door een bedrukt stilzwijgen gevolgd. Sedert onheugelijken tijd was de familie van Castillac omtrent zulke financieële vraagpunten vrij korzelig.

— Ik heb in dezen tijd, nu al mijne leenmannen mij verlaten hebben en mijne velden onvruchtbaar zijn geworden, niets kunnen sparen, zeide Hector eindelijk koeltjes. . . . Ik kan dus over de som, voor onze plannen benoodigd, niet beschikken.

Niemand toonde eenige verwondering, toen zij Hector zoo hoorden spreken, want ieder hunner had die verklaring verwacht. Castillac ging voort:

— Ik zou wel die som kunnen leenen, als ik mij tot woekeraars wendde, maar dat is eene onzekere [illegible] en den adel van ons geslacht onwaardig. In de [illegible]lijke omstandigheden, waarin wij ons bevinden, [illegible]ten wij ons zelven, zonder vreemde [illegible] te

den, Vervolgens heeft de resident eenige zendelingen doen vertrekken, om de verdwaalde bevolking van die doesson tot inkeer te brengen.

Behalve een paar gekwetsten, is aan de zijde der troepen geen verlies geleden.

— Van Palembang wordt, onder dagteekening 4 Maart jl., medegedeeld. dat de staat van rust in de beneden-divisien en op de hoofdplaats gunstig was. Volgens de laatste aldaar ontvangen berigten uit de Moesie-iler, namen de zaken in de marga Soengie Kroh eene gewenschte rigting, en werd alles aangewend om het binnenlandsch bestuur duurzaam te regelen. Ook nopens de Djambische aangelegenheden waren goede tijdingen ingekomen.

— In *de Oostpost* van Soerabaya dd. 9 Maart, No. 11, leest men:

Wij vernemen met genoegen, dat de sub-kommissie van onderwijs alhier welwillend heeft toegestaan, het houden van een concert op den avond van 29 a. s. in het Gouvernements schoolgebouw, uit te voeren door de muzijkvereeniging *St. Cecilia* en de Liedertafel *Apollo* alhier. en waarvan de opbrengst zal worden bestemd tot bijdrage voor de noodlijdenden op Banda.

— Ook vernemen wij, dat de Javaansche school van het Departement: *Tot Nut van 't Algemeen* alhier, reeds is bevolkt met 50 leerlingen die gratis onderwijs genieten. De bijdrage onder de Europesche Ingezetenen voor deze school verzameld, kunnen in de behoefte voor ruim een jaar voorzien. Ook den Inlandschen hoofden zal eene inteekeningslijst worden aangeboden voor het bijeenbrengen van bijdragen.

Een der eerste leerlingen op de school waren de zonen van Raden Toemongoong Ario Prawiro Kesoemo; zij zijn van vaders en moeders kant achterkleinzonen van den Sultan II en III van Djokdjakarta. Dit voorbeeld moge worden nagevolgd onder de Inlandsche grooten.

ITALIE.

In het *Bijblad van de Indiër* lezen wij het navolgende:

De zaak der ongelukkige Madiai's in Toscane, waarvan onze lezers gewis den oorsprong en de gevolgen kennen, heeft voor één dier ongelukkigen een beklagenswaardig einde gehad. Francesco Madiai is in den kerker gestorven, terwijl zijne vrouw nog op dit oogen blik van hare vrijheid is beroofd. Het is onbegrijpelijk. hoe in deze eeuw van verlichting en beschaving een Europeesche vorst den tijd der martelaren om der godsdienst wille, kan doen herleven. Niet slechts het medelijden verzelt dat ongelukkige paar, thans door den dood gescheiden, maar ook leedgevoel vervult de borst van elk weldenkende bij de gedachte, dat een vorst heden ten dage zich kan geregtigd achten door kerkerstraf zijne onderdanen te gebieden, hoe zij God hebben te dienen. Belangrijk is de brief, welken de heer W. Taylor secretaris van een der Engelsche Protestantsche genootschappen, betreffende den dood van Francesco Madiai aan den *Times* heeft geschreven Daaruit blijkt, dat men het er voor houdt, dat hij geen natuurlijken dood is gestorven. Deze brief is van den volgenden inhoud: »De jongste berigten uit Italië bevestigen de tijding van het overlijden van den armen Madiai. De deelneming hier te lande in het lot van dien martelaar der waarheid zal door deze bedroevende tijding gewis weder verlevendigd worden, vooral wanneer wij ons herinneren, dat het aantal zijner lotgenooten, die in Toscaansche gevangenissen voor hetzelfde misdrijf, — het bijbellezen — boeten. thans honderden bedraagt. Toen onze landgenoot, lord Roden, 8 November ll. Madiai in den kerker te Volterra bezocht, vond hij zijne gezondheid verwoest „door de zware beproevingen, gedurende een verblijf in den kerker van vijftien maanden, van welken tijd hij verscheiden maanden had doorgebragt in de algemeene gevangenis te Florence, alwaar hij eene zeer wreede, ja barbaarsche behandeling had ondergaan." Verder schreef lord Roden: "Ik vond in Franscesco Madiai een eenvoudig Christen, grootelijks neêrgedrukt en uitgeput door zwaar ligchaams- en zielelijden. Hij klaagde niet, en sprak met den meesten eerbeid van den Groothertog, zijnen souverein, jegens wien, gelijk ik vroeger had gehoord, hij altijd een zeer verknocht en trouw onderdaan was geweest. Destijds beschouwde men Franscesco als zwak van hoofd en min of meer gekrenkt in zijne geestvermogens; als bewijs daarvoor werd gemeld. dat hij in eenen toestand van sufheid of neêrslagtigheid verkeerde, waaruit hij zich alleen ophief om te zeggen, dat in het voedsel, hetwelk hij van den cipier ontving, vergif gemengd was. Toen ik dit hoorde aanvoeren als een blijk van zwakhoofdigheid. dacht ik, hoe weinig begrip een eerlijk Engelschman had van den waren aard van het ultramontanismus overal, waar de sterke arm des Staats de publieke opinie onderdrukt. Ik heb toen reeds allerwege gezegd, vast overtuigd te zijn dat Madiai langzaam vergiftigd werd, — dat de werking van het vergif zijn brein allengs verzwakte, waarvan vóór zijner gevangenzetting geen blijk te bespeuren was; en dat hij waarschijnlijk spoedig sterven of in onnoozelen staat ontslagen zou worden. Is er thans nog een Engelschman die betwijfelen kan: dat het met den dood van Madiai niet rigtig is toegegaan?"

Wij hopen, dat althans de vrouw van dezen ongelukkige spoedig in vrijheid zal worden gesteld.

— De *Extra Singapore Free press* van den 4den dezer wederspreekt het berigt van het overlijden van *Francesco Madiai* en uit hare hoop, dat de algemeene verontwaardiging, verwekt door de tijding van zijn vermeenden dood, spoedig zijne loslating zal bewerken.

TURKYE.

Men schrijft van Smirna 7 Januarij.

Een twintigtal doodvonnissen zijn maandag laatstleden aangezegd aan misdadigers, die reeds sedert langen tijd in hechtenis zaten, en welke *Kiamil Pacha*, het zij uit zwakheid, het zij om eene andere reden niet besluiten kon, ten uitvoer te doen leggen. Een hunner is reeds ter dood gebragt en binnen weinige dagen zal zulks ook met de anderen plaats hebben.

Hij die ter dood gebragt is, had meer dan een jaar geleden, een armen Armenischen kleedermaker, de schoonvader van den heer *Guillois*, tweede Drogman bij het Fransche consulaat, vermoord. Eergisteren in den namiddag werd de schuldige voor de deur der herberg, waarin hij de misdaad had begaan, gebragt. Naarvolgens de Turksche wet was de heer *Guillois* aldaar tegenwoordig, bijgestaan door twee Cawas van het consulaat en werd hem, tot driemalen toe, afgevraagd of hij den veroordeelde vergiffenis schonk.

Op zijn ontkennend antwoord werd de moordenaar aan den beul overgelaten, maar dewijl de ongelukkige tegenspartelde en om hulp riep, greep men hem bij de armen met het touw, waarmede hij gekneveld was en terwijl een der wachters hem bij de hairen vasthield, sneed de beul op eene afschuwelijke wijze den hals af, namelijk langzaam, half zagende, ten einde diegenen. welke hem vasthielden, niet te kwetsen. Daarna werd het lijk in een sloot geworpen, het hoofd aan deszelfs achterste, gelijk zulks bij de Turken uit minachting voor Christenen gebruikelijk is, en eerst den volgenden avond naar het Grieksche hospitaal overgebragt.

Deze verschrikkelijke executie, te midden van het Franken kwartier en vergezeld van zulke afschuwelijke bijzonderheden, heeft een smartelijken indruk op de bevolking gemaakt. Zonder twijfel moet de justitie haar gang gaan, maar is het noodig, dat zij zulk eene hatelijke vertooning maakt? Waarom toch, als men zoo veel van beschaving spreekt, een schuldige met zulk eene uitgezochte wreedheid behandeld en wreed het lijk mishandeld, gelijk in de barbaarsche oudheid? Maar men moet de Turksche politie, rookende, koffijdrinkende en de grofste jokkernij uitende, gedurende vierentwintig uren bij dat afschuwelijk lijk gezien hebben, om te beseffen, hoe weinig de weldadige hervormingen van *Reschid-Pacha* nog bij het volk wortel geschoten hebben.

CALIFORNIE.

Drie van Californie te New-York aangekomen stoombooten bragten aldaar dagbladen van het goudland aan tot den 1sten December.

Men leest in die dagbladen:

De algemeene veiligheid neemt van dag tot dag toe. Evenwel vindt men in de binnenlandsche dagbladen nog eenige moorden vermeld. Een voornaam burger, de heer *J. H. Bean*, was op den weg der Missie Saint Gabriel, alwaar hij, niet ver van Pueblo de los Angelos, woonde, door een pistoolschot gedood. Twee Duitsche mijnwerkers, *Baker* en *Gidding* genaamd, hadden twee Chinezen aangenomen om hunne goederen naar de boerderij van Page te brengen, toen de laatsten die Duitschers onverwachts aanvielen. Dit gaf een woedend gevecht, waarin het den Chinezen gelukte *Baker* te vermoorden en hem alles te ontnemen. Een zeker doktor *Evereth* kreeg een pistoolschot in het hoofd, waaraan hij een uur daarna overleed. Deze moord was het gevolg van een twist bij het spel.

De opbrengst van het goud, thans overal geregeld gegraven wordende, schijnt in langen tijd niet te zullen verminderen. De laatste, bijna overal in Californie gevallen regens hebben het werk zeer begunstigd. Men heeft zelf op sommige plaatsen na sterke overtroomingen stukken goud op de oppervlakte van den grond gevonden, onder anderen te Sham's flat. alwaar men een op die wijze verkregen stuk ter waarde van 1600 dollars openlijk ten toon heeft gesteld.

Behalve de tijdingen van Californie heeft men nog met de stoomboot de *Uncle Sam* het berigt, te Panama door de *Cortes* aangebragt, ontvangen, dat te Acapuloo (Mexiko) den 4den December eene aardbeving had plaats gehad, welke den 9den daaraanvolgende nog niet had opgehouden. Ongeveer 30 huizen waren door den eersten schok, die het sterkste geweest is, ingestort, en er was bijna geen huis, hetwelk niet min of meer schade geleden had. De schade in het algemeen wordt berekend op 200.000 doll. Het Fulton Hotel was een der eerste gebouwen, hetwelk instorte, gelukkig dat geen enkele der vele reizigers, daarin verblijvende, eenig letsel heeft bekomen. Men heeft ook in geen enkel gedeelte der stad het verlies van menschenlevens te betreuren. De geheele bevolking slaapt in de open lucht in tuinen en op de openbare plaatsen, terwijl met zang en muzijk vergezelde processien, voorafgegaan door de beeldtenissen van de Maagd en van Christus, de straten door kruisen om het Goddelijk medelijden af te smeken. Den 9den December herhaalden zich de schokken, hoewel minder sterk nog van uur tot uur.

— Men verneemt dat het Fransche oorlogschip *la Pénélope* den 30sten November te San Francisco was aangekomen.

— De stoomboot *Georgia* heeft van San Francisco te New-York aangebragt 2.538.553 doll. aan stofgoud, waarvan 300.080 doll. in handen der passagiers en de *Uncle Sam* 511.830 dollars.

AUSTRALIE.

De *Argus*, een te Melbourn uitgegeven wordend *Dagblad*, behelst, in deszelfs laatst ontvangen nommer van den 21sten Januarij, niet de minste belangrijke tijdingen. Alleen zagen wij daarin met genoegen eene dankbetuiging, door honderd een en veertig personen toegebragt, aan den gezagvoerder van het schip de »Zes Gezusters," den Heer *Ruhaak*, over diens lofwaardige en beleefde behandeling, gedurende den overtogt van Londen naar Geelong, (Australie) door genoemde honderd een en veertig landverhuizers ondervonden.

BIRMAH.

Wij vernamen de treurige tijding van het verlies van kapitein *Loch* en van eenige andere officieren, ten gevolge eener overrompeling door eene soort van Birmansche vrijbuiters, onder aanvoering van zekeren *Mee toon* bewerkstelligd. Plaatsgebrek belet ons heden de bijzonderheden hieromtrent — welke wij dus voor een volgend nommer bewaren, — te treden.

---

redden. Wat mijn persoon aangaat, alles wil ik doen, om daartoe het mijne bij te brengen en hoor nu, wat ik besloten heb. Men zegt dat de Koning aan Engeland en Oostenrijk den oorlog heeft verklaard. Ik wil mij daarom naar den Maarschalk *de Belle-Isle* begeven, hij beveelt het leger in Duitschland; hem vraag ik om eene kompagnie, welke hij mij, uithoofde der vroegere diensten onzer familie, die hij voorzeker kent, wel niet kan weigeren en eenmaal in het vijandelijk land, zoo zullen de brandschattingen, de plunderingen der steden en andere door den oorlog gewettigde middelen, mij spoedig in staat stellen om met het noodige geld naar Castillac terug te keeren, ten einde ons plan ten uitvoer te brengen.

Op die onverwachte woorden, verbleekte Valeria, Mark verstomde, maar Jan van Castillac was boven de wolken.

— Meent gij het zoo, mijnheer mijn broeder? dan volg ik uw edel voorbeeld. Buitendien het onbestemde en luije leven, dat wij hier leiden, is niet naar mijn smaak. Gij wilt den Koning te land, ik zal hem ter zee dienen. Op dit oogenblik ligt er in de haven van *Teste de Buch*, eenige uren van dit kasteel, een kleine kaper, die zich gereed maakt, om op de Engelschen te gaan kruisen. De Kapitein van dat vaartug is een edelman, zegt men, en er is dus geen oneer in gelegen, om onder hem te dienen. Ik ga hem opzoeken. voorzeker neemt hij mij gaarne aan en ik beloof het U, dat ik, de eerste maal dat wij een met goud en diamanten beladen Oostindievaarder aan boord zullen klampen, mijn aandeel in den prijs wel verdienen zal.

Nu was Hector op zijne beurt opgetogen; over de tafel heen stak hij zijn broeder de hand toe en zeide met warmte:

— Broeder Jan, dat is regt mannelijk gesproken, wij zullen slagen, dat is zeker.

Mark hoorde, met de kin op zijne vuist leunende, dat alles, het hoofd schuddende, aan.

— Dat is alles goed en wel, mijne waarde heeren, hervatte hij op zijn half spottenden toon, maar het duin kon, terwijl gij er op uitgaat de een ter zee, de andere te land, wel niet naar U wachten en wanneer gij met uwe tonnen gouds terugkomt, het kasteel tot den weerhaan toe, reeds bedolven hebben.

— Wees toch niet altijd een onweersvogel, Mark! zeide Hector verstoord. Gij weet het even goed als ik, dat het duin zoo wel achter als vooruit kan gaan, al naar dat de wind waait; minstens heeft het een jaar noodig om de tweede verdieping van den toren te bereiken en deze heeft er vier. Alvorens het zand de helft van het kasteel bedekt zal hebben, zullen mijn broeder en ik reeds terug zijn.

De grijsaard trok zich, eenige onverstaanbare woorden pruttelende, terug.

— Is het mogelijk, vroeg Valeria angstig, Broeders, dat gij mij wilt verlaten? Nimmer heb ik aan die mogelijkheid gedacht en mijn hart krimpt in een over die scheiding. Wat zal er van mij worden, zonder U?

— Gij, freule! om van Castillac? hernam Hector. Daarover heb ik reeds gedacht en het welvoegelijkste is dat gij, gedurende onze afwezigheid, in een klooster gaat.

Het meisje zuchtte.

— Als het zoo zijn moet; — als gij het vergt, Broeder! maar is het dan zoo onvermijdelijk, dat wij ons zoo verspreiden?

— Ja, freule! en wij moeten allen ons moedig aan die opoffering onderwerpen.

Valeria scheen nog iets te willen zeggen, doch uit eerbied, welken haar oudste broeder haar inboezemde, veroorloofde haar niet hare gedachte verder uit te drukken. Mark integendeel was er, niettegenstaande de straffe verwijt, dat hij zoo even had ontvangen, man niet naar, om zich langer in te houden.

— Zonder twijfel, zeide hij met eene voorgewende nederigheid, is het den heer van Castillac niet onbekend, dat de adelijke jonkvrouwen bij het intreden van een klooster, eene behoorlijke gift moeten medebrengen, en ik geloof, dat hij daarvoor derhalve de gevoegelijke som in gereedheid heeft leggen.

— Ik heb het reeds gezegd, dat mijne kas leeg

Uit eigene ondervinding het onaangename, ja heilloose gevoelende, dat er voor jeugdige kinderen in gelegen is, om in het moederland toevertrouwd te worden, aan de inhalige en belangzuchtige eigenliefde van onderwijzers of kostscholen, aan de eigendunkelijke vriendschap van vreemden, bij wie het heet dat men »als kind in huis woont", zoo is het mij aangenaam bij deze aan ouders *hier te lande* op eene gelegenheid te kunnen wijzen, die zich in Holland opdoet, voor de vorming van jeugdige zonen van den ouderdom van circa 10 jaren af, tot op dat keerpunt in hunnen leeftijd, waarop het hun gegeven is en hunnen ouders aanbevolen, die roeping in het maatschappelijk leven te volgen, *welke* die zonen of ouders verlangen mogten. Deze gelegenheid biedt zich aan in het huis van den heer *Sicherer, Doctor in de letteren*, gevestigd te Leiden. Aangenaam zoude het mij zijn, indien ik, (slagende in mijn doel met dit schrijven, om namelijk den wensch van mijnen geachten vroegeren leermeester, de heer *Sicherer*, naar eenige jonge zonen ter opleiding, tot vervulling doende komen), daarmede een bewijs mijner verknochtheid geven kan aan hem, dien ik hoogschat en te gelijker tijd den, zich *hier* bevindende ouders, eenen weg mogt kunnen aanwijzen, langs welken ik de *overtuiging* heb, (en dat wel om *meer* dan één reden), dat hunne kinderen eenmaal de eindpaal zullen bereiken van het- [...] hunne ouders verwachten, eene namelijk gesoigneerde opvoeding, zoowel wat aangaat hunne morele als intellectuele en corporele beschaving.

Uit den aard der zaak is het mij evenwel niet doenlijk *hier* breedvoeriger over te schrijven. Het hoofddoel [...]aak *is* door middel van het hierbovenstaande hun, die [...] mogten reflecteren, mij zelven aan te bieden, ter [ver]klaring, opheldering en toelichting van al hetgeen [...]opzigte van den heer *Sicherer* verlangd mogt worden te weten. Met dusdanig oogmerk heeft mij de heer [Si]cherer met zijne plannen, inzigten, enz. bekend gemaakt, in verband met die opname van Nederlandsch-Indische jongelingen, daarbij heeft ZEd. mij eenige programma's ter hand gesteld, ter uitdeeling.

Mr. H. JACOMETTI.
op het Koningsplein te Batavia.

P. S. Brieven gelieve men mij *franco* te adresseren. Liefst zonde ik mij evenwel bij mondelinge inlichtingen bepalen, daar brieven uit hunnen aard tot dusdanige ophelderingen minder geschiktheid bezitten en veel tijd [roo]ok maken. (129)

[Ve]rsche en echte Europesche Koepokstof,

[al]s aangebragt en verkrijgbaar in de stadsapotheek bij
(175) N. LANGE.

Bij *D. N. Buys & Co.* verkrijgbaar:

Gezuiverde Klapperolie

van de Cocos-eilanden, à *f* 22,— per picol. (177)

Zoo pas ontvangen met het Engelsch schip *Margaret West*, directelijk van London, Engelsche hammen en [...], spek, gedroogde kruiden, gemengde zuren en [...], vruchten in fleschen, zalm in blikken, gespleten [...] erwten, wijn- en theebeschuiten, enz. alles van de eerste hoedanigheid. Verkrijgbaar bij
(159) HUGHAN & MULLER.

GEZUIVERDE KLAPPEROLIE

van de Cocos-Eilanden bij
(169) JOHN PRYCE & Co.

Bij de ondergeteekenden is weder verkrijgbaar **All-sop's Pale Ale**, 1e. kwaliteit (in Londen afgetapt) onlangs alhier aangebragt met de *Margaret West*, kapt. [...].
(169) JOHN PRYCE & Co.

De Ondergeteekenden hebben ten verkoop ontvangen eenige zeer fraaije, solide en voor dit klimaat vervaardigde ijzeren ledikanten van diverse dimensiën, voorts ijzeren en koperen vergulde wipstoelen, met maroquin leder bekleed, dito tuinbanken en stoelen.
(158) GEBR. ROSELJE & Co.

Ontvangen van *Parijs:*

Een prachtig factuur van de nieuwste mode-artikelen, bestaande in: geborduurde crêpen en tarlatanen bruidsjaponnen, bruidskransen, sluijers en waaijers, bloemen en guirlandes, fraaije en smaakvolle tours de gant, bracelets van gewerkt goud- en zilverdraad met paarlen, chenille coiffures, prachtig lint (à la Pompadour), gebrocheerde zijden stoffen, barège, blonden en tulen écharpes, glacé en fijne zijden handschoenen, witte satijnen schoenen — in het kort: alles wat tot de élégante dames-toiletten behoort.
(161) A. PONS. *Sluisbrug.*

BRANDON & MEIJER.

hebben per Overland-Mail ontvangen:

kleine gouden Onderscheidings-teekens voor XV, XX, XXV, en XXX jarige dienst, kleine Nederlandsche Leeuwen-Orders, kleine Militaire Willems-Orders, kleine Metalen Kruisjes,

alsmede alle soorten van

breed en smal Order-Lint.

(160)

A comptant à *f* 300,—.

Un piano droit de *Lemedair*, garanti, en bon état et de bonne qualité, s'adresser chez
(180) A. LECOUTEUX.

Wissels op London en Amsterdam.
(165) METZENDORFF, WILMANS & Co.

L. M. F. Plate vertrekt naar Nederland. (145)

---

van der Pant en Echtgenoot verlaat voor een korten tijd Java. (159)

TE HUUR

Om spoedig te aanvaarden een aangenaam en logeabel woonhuis op Cramat, bevattende 14 groote en kleine vertrekken, op aanvraag te zien en nadere informatien verkrijgbaar bij den bewoner.
(172) G. KINDER.

TE HUUR

Een huis op Kramat te bevragen bij
(154) Mevr. de Wed. DE BOOSER.

TE HUUR

tegen primo April. het huis in de Gang Scott, thans bewoond door Mevrouw *Schusler*, laatst door *C. F. Suermondt.*
(156) J. C. LA VALETTE.

TE KOOP

Het op Parapattan, nabij het Koningsplein gelegen HUIS, thans bewoond door en te bevragen bij
(153) A. H. BLOEM.

De notaris *J. R. Kleyn* te Batavia, zal ten zijnen kantore voor zijne principalen op Maandag den 21 Maart aanstaande, des ochtends ten 10 ure publiek ter huring aanbieden voor den tijd van *zeven jaren*, de landen

Tanah Boegies, Kampong Baroe en Tjabang Doea.

(163) ZEGT HET VOORT.

JAVA-POST.

INDISCHE LANDMAIL-COURANT.

De redactie en uitgever van den JAVA-BODE, van verschillende zijden aangezocht, hebben de eer het geachte publiek te verwittigen, dat, te beginnen met het vertrek der halfmaandelijksche mail in de maand April aanstaande, door hen zal worden uitgegeven eene

Indische Landmail-Courant

onder den titel van JAVA-POST, welke, buiten het Indische nieuws, zal bevatten al de geboorte-, huwelijks- en doodberigten benevens de laatste prijscouranten, handels- en scheepstijdingen.

De prijs is voor de drie kwartalen van het loopende jaar, franco per post,

voor Batavia	*f* 8,—
» Java	» 9,—
» de Buitenbezittingen	» 10,—
» Nederland	» 12,—

De inteekening is van af heden opengesteld te Batavia bij den uitgever *W. Bruining*, en de boekhandelaren *H. M. van Dorp* en *W. J. van Haren Noman*; te Samarang bij de boekhandelaren *de Groot & Co.* en te Soerabaya bij den boekhandelaar *E. Fuhri.*

Mr. L. J. A. TOLLENS, } *Redac-*
W. L. RITTER, } *teuren.*
(174) W. BRUINING, *Uitgever.*

Verkrijgbaar bij W. Bruining tegen *f* 1,—
Bedenkingen nopens de vereeniging der Protestantsche gemeenten te Batavia, van *J. Esser.* (155)

Bij de Boekhandelaren *Lange & Co.* te Batavia komt van de pers en wordt algemeen verzonden: de eerste aflevering van den tweeden jaargang van het Tijdschrift

Biäng-Lala.

Indisch Leeskabinet.

Nog slechts weinig complete exemplaren zijn van den eersten jaargang, welke twee fraaije boekdeelen vormt, tegen inteekeningsprijs, voorhanden. (164)

DE KAART VAN JAVA, door *Le Clerq* 1850.

te bekomen bij *H. M. van Dorp* te Batavia.
Prijs in twee bladen.......... *f* 10,—
» opgeplakt met rollen...... » 16.—
(151)

PER MAIL ONTVANGEN:

De brochure: *De Mededinging van de Beetwortel- en Riet-Suiker-productie met betrekking tot het eiland Java, door E. A. van Vloten.*

Wordt op franco aanvrage, franco per Java-Post à *f* 6,— afgezonden door
(146) VAN HAREN NOMAN.

Let Wel! *Met de jongste Mail heeft een mijner geëerde abonnés abusievelijk ontvangen*, l'Illustration N°. 510—515. *ZEd. wordt beleefd verzocht de nummers per omgaande te retourneren, zullende de frankeer-gelden hem in dank gerestitueerd worden.*

De uitgevers in Nederland hebben de prijs van den jaargang 1853 gesteld van:

Dr. van Hoevell's Tijdschrift van Nederlandsch-Indië op.......... *f* 30:—
De Indiër op.......... » 36,—

beide franco per Mail- en Java-Post.

Heeren abonnés gelieven hierop bij de remise der reeds gestorte en nog te storten gelden indachtig te zijn.

Het Tijdschrift zal dit jaar aanmerkelijke uitbreiding ondergaan en in omvang toenemen.

De Indiër is sedert Januarij verschenen in een aangenaam gemakkelijk formaat, dat niet weinig de waarde voor Indische lezers verhoogt. Behalve eene steeds rijkere inhoud bevat het gratis-bijblad een uitvoerig overzigt of Kronijk van de Maand door eene oorspronkelijke kundige hand voor de Indiër gesteld, dat op zich zelve eene duurzame waarde zal houden als eene geschiedenis van onzen tijd. Proefnummers van beide periodieken zijn gratis verkrijgbaar bij

BATAVIA, *Maart* 1853. *den Expediteur.*
(147) VAN HAREN NOMAN.

Librairie de H. M. VAN DORP à *Batavia.*

Echo des Feuilletons, receuil de nouvelles, contes, anecdotes, épisodes, etc. 1849. 9 volumes avec gravures. reliés.......... *f* 60,—
Dumas. Les trois Mousquetaires. 1 volume avec gravures. relié.......... *f* 15,—
Idem. Vingt ans après. 1 volume avec gravures. relié.......... *f* 15,—
Idem. Le comte de Monte Christo. 2 volumes avec gravures.......... *f* 24,—
Idem. Louis XIV. 2 volumes avec gravures. *f* 24,—
Lamartine. Oeuvres complètes. 6 volumes avec gravures. reliés.......... *f* 50,—
(152)

Bij den boekhandelaar *H. M. van Dorp* te Batavia, worden bestellingen aangenomen op de twee onderstaande zeer belangrijke werken.

L. van Vliet. Histoire, Gouvernement, Commerce et Statistique des possessions du royaume des Pays-Bas dans l'Archipel Indien, depuis les temps plus reculés jusqu'à nos jours. 5 volumes en 4°. Le prix de chaque volume broché sera *f* 15,— relié *f* 18,—.

Java. Tooneelen uit het leven, karakterschetsen en kleederdragten van Java's bewooners, in afbeeldingen naar de natuur geteekend door *E. Hardouin* met text van *W. L. Ritter.*

Dit werk zal in 25 afleveringen compleet zijn, bevattende elk eene gekleurde plaat met text à *f* 1,25 Ct.

De eerste aflevering bevat: De Inlansche huisbediende te Batavia. (150)

Debiteuren en crediteuren in den boedel van wijlen den heer *P. W. Jacobs*, gelieven betalingen of aangiften te doen binnen den tijd van drie maanden aan de ondergeteekenden, terwijl degenen voor wien de overledene zich als borg heeft geïnterponeerd, worden verzocht, zich aan een ander te voorzien.

BATAVIA, 15 *Maart* 1853. *de Executeuren,*
W. JACOBS.
(167) H. L. JACOBS.

[...]hernam Hector droog weg, maar gij Mark, moet eenige gelden van mij ontvangen hebben, en mij daarvan nog [...] doen.

— [...] Mijnheer, Ja zeker, heb ik, — en als gij het verlangt, zal ik het dadelijk doen. Na aftrek der uitgaven voor het huishouden, daar waar men mij niet heeft willen borgen, schiet *dit* over.

En hij trok een oude kous, welke hem tot beurs diende, uit zijnen zak en bood Hector, met eene gevoelde eenvoudigheid, een vier-en-twintig-stuivers stuk [...].

— Kom, mijne beste meesters! ging de olijkert ernstiger voort, indien Mijnheer dan toch volstrekt wil [...]wen om het duin tegen te houden, zou er dan onder al uwe kennissen niet iemand zijn, die U de noodige [...] zou willen leenen?

— [...] weet wel van neen, Mark, viel Hector hem [...]daldig in de reden en buitendien mijne waardigheid verbiedt mij het vragen.

— Daar zit juist de zwarigheid, mijnheer? want ik [...] ik ken iemand van uwe familie zelfs, die U wel [...], tweehonderd duizend livres zou kunnen en [...] leenen.

— Van mijne familie, Mark? en wie dan? vroeg Hector, [...] scheen op heete kolen te zitten. De oude [...] echter aan niets en ging voort.

— [...] den heer Robin, den rijken scheepsreeder van Bordeaux, die met de zuster van wijlen uwen vader gehuwd is geweest. Hoezeer gij altijd geweigerd hebt. hem te zien, is hij toch, gedurende uwe afwezigheid, eenige maanden geleden, hier geweest met zijn zoon Paul, een knappe jongen, bij mijn ziel. en beleefd, en welopgevoed en mild. als een Vorst. Beiden, vader en zoon, schenen zeer verdrietig te zijn over den ontredderden toestand van dit kasteel en de velden van Castillac en aangezien ze nu millioenen rijk zijn, ben ik er zeker van, dat zij niet aarzelen zullen, U de som voor te schieten, welke gij zoudt willen vragen.

Jan van Castillac balde de vuisten van kwaadaardigheid; evenwel oordeelde hij het niet geraden zijne hartstogten te doen uitbarsten, voor dat zijn oudste broeder diens gevoelen geuit had. Hector niet minder verwoed, wist zich echter beter in te toomen.

— Is het waar, freule van Castillac! vroeg hij, hebt gij werkelijk die lieden in ons huis ontvangen?

— Ja, Mijnheer, antwoordde Valeria zich een weinig verstoutende; maar daar ik de vooroordeelen ken, die U en broeder Jan koesteren tegen de lieden, waarvan het nu spraak is, heb ik dat bezoek niet durven mededeelen. Evenwel was het zeer kort, dat bezoek, want vreezende, dat bij eene spoedige terugkomst van een van U beiden, eene ernstige woordenwisseling zou ontstaan, heb ik zelfs den heeren Robin verzocht, om zich niet lang op te houden.

— Gij hadt ze niet moeten ontvangen, zeide Hector.

— En ik zou die schelmen, schreeuwde Jan, de ooren hebben afgesneden, als ik ze hier ontmoet had.

— Broeders, hervatte Valeria op een verwijtenden toon, hoe kunt gij zoo spreken van personen, zoo nauw met ons door het bloed verbonden? vergeet gij dan, dat de een de echtgenoot, de andere de zoon is van wijlen Josephine van Castillac, onze tante?

— Als een ander dan mijne zuster het waagde in mijne tegenwoordigheid dit te zeggen, schreeuwde Jan op nieuw en hevig met den voet op den grond stampende, dat eene Castillac een koopman heeft kunnen trouwen, waarlijk — ik stootte hem den degen in het lijf.

— Noch mijn vader, noch ik hebben ooit dat huwelijk erkend, zeide Hector.

— Maar God heeft het erkend, Mijnheer! en gij kunt het niet beletten, dat in zijne oogen, even als in die der wereld, een dier mannen onze oom, de andere onze neef is.

Hector en Jan gaven wel een teeken van krachtige afkeuring, maar konden toch tegen die onwederlegbare waarheid niets inbrengen. Zachtjes ging Valeria voort:

(*wordt vervolgd.*)

VERLOREN

eene geel bruine Sidney teef met eene ijzeren halsband. De eerlijke vinder wordt beleefdelijk verzocht dezelve, des verkiezende tegen eene belooning, te doen bezorgen bij

(182) HOLLE.

op den nieuwe weg achter het Koningsplein.

Van *Batavia* naar *Amsterdam*

zal einde Maart vertrekken het snelzeilend Ned. schip *Stad Utrecht* kapt. *F. P. J. Jaski*, hebbende uitmuntende inrigtingen voor passagiers en zijnde voorzien van een geëxamineerd doctor; voor nadere inlichtingen adres den gezagvoerder te Cheribon en te Batavia bij

de Agenten,

(176) TIEDEMAN & VAN DER BURG.

Stoomboot *Banda.*

In verband met de verwacht wordende halfmaandelijksche mail op den 23 dezer, zal waarschijnlijk bovengenoemde boot *vier-en-twintig uren* na dat arrivement via Samarang naar Soerabaya vertrekken.

Nadere informatien zijn te bekomen bij

BATAVIA, 16 *Maart* 1853. *de Agenten,*

(178) B. KOPERSMIT & Co.

Voor passage naar het Engelsche kanaal wordt aangeboden het Hamburger campagneschip *Caesar Godeffroy*, kapitein Behn, groot 1000 ton en uitmuntend daarvoor ingerigt. Adres

(148) METZENDORFF, WILMANS & Co.

Voor passage naar Nederland wordt aangeboden het snelzeilende Nederlandsche barkschip *Zes Gezusters*, gevoerd door kapt. *H. G. Ruhaak*, om met het einde dezer of met het begin der volgende maand van hier te vertrekken. Deze bodem bezit uitmuntende inrigtingen voor familien en eenige ruime luchtige hutten op het dek.

Nadere informatien zijn te bekomen bij den gezagvoerder dan wel bij

BATAVIA, *Maart* 1853. *de Agenten,*

(149) MACLAINE, WATSON & Co.

Voor passage naar Soerabaya direct wordt aangeboden het Ned. Barkschip *Mercurius* gevoerd door kapitein *W. Veeneman*, zullende in het begin van de volgende week van hier vertrekken. Dit schip kan ten sterkste worden gerecommandeerd voor deszelfs ruime en aangename vertrekken, en Passagiers van deze gunstige gelegenheid wenschende gebruik te maken gelieve zich te vervoegen tot

BATAVIA, 16 *Maart* 1853. *de Agenten,*

(183) MACLAINE, WATSON & Co.

Scheeps-Berigten.

Straat Sunda doorgezeild.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van.	Datum.	Naar.
Maart...11	Nederl.Indisch	Bintangtoedjoe	Poa Hookting	Batavia	8 Maart	Padang
» ...—	»	Padang	C. Persille	»	11 »	» en Bencoelen
» ... 8	Nederlandsch	Henrietta Elisabeth Susana	E. T. Prafer	»	2 »	Rotterdam
» ...12	Engelsch	Flora Muro	C. J. Glur	Glasgow		Singapore

Aangekomen Schepen te *Batavia.*

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van.	Datum.	Agenten.
Maart...12	Nederlandsch	stoomb. Banda	Worthinton	Soerabaya	8 Maart	B. Kopersmit en co.
» ...—	»	Plancius	Rotgans	Amsterdam	14 Novemb.	Tiedeman en van der Burg.
» ...—	Hamburgsch	Nicoline	Vallesen	Whampoa	23 Februarij	Busing, Schröder en co.
» ...13	Nederl. Indisch	Oedjong Pandan	Tjia Oh	Cheribon	4 Maart	
» ...14	»	Tjaij Goan	Tan Teksoeij	»	26 Februarij	
» ...—	Amerikaansch	Frances Whitney	Silver	Manilla		Paine, Stricker en co.

Vertrokken Schepen van *Batavia.*

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar.
Maart...12	Nederlandsch	Z. M. stooms. Batavia	luit. t/z 1 kl. v. d. Moore	Singapore
» ...—	»	Azia	Abrahamsz Jr.	Amsterdam
» ...13	Nederl. Indisch	Harriet	Ross	Kokos eilanden
» ...—	»	Djelanie	Said Alie	Samarang
» ...—	Engelsch	Travancore	Brown	»
» ...15	Nederlandsch	Zes Gezusters	Ruhaak	»
» ...16	Nederl. Indisch	stooms. Banda	Worthinton	»
» ...—	[illegible]	[illegible]	Kloppenburg	»
» ...—	Nederl. Indisch	Justina	Scott	»
» ...—	Engelsch	Aurora	Cowie	Bombay

In lading liggende Schepen te *Batavia.*

Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsch	Willem de Clercq *	Ouwehand	Soerabaya	B. Kopersmit en co.
»	Doelwijk *	Kramer	Nederland	»
»	Elisabeth Antonia	Schippers	in reparatie	»
»	Mercurius	Veeneman	Soerabaya	Maclaine, Watson en co.
»	Nijverheid	Bus	»	»
»	K. N. Yachtclub *	Lindern	Samarang	van Ommeren, Rueb en co.
»	Alcyone *	Sandberg	Nederland	Busing, Schröder en co.
»	Plancius *	Rotgans		Tiedeman en van der Burg.
Nederl. Indisch	Chadelie	Baoseer	Banka	Coulster.
» »	Tartar	Sie Kong Pat	Cheribon	
» »	Mary Anna Sophia	Radjie	Benkoelen	
» »	Kim Tek Sin	Tjoen Seng		
» »	Marzoek	Sech Soenkap		
» »	Oedjong Pandan	Tjia Oh		
» »	Tjaij Goan	Tan Teksoeij		
Engelsch	Stephano	Campbell	Singapore	Adam en co.
»	Richard and William	Brigstock	Australie	Hunter, Houghton en co.
»	Glendaragh	And. White	Cork	Maclaine, Watson en co.
»	Margaret West	Bauman	London	Martin, Dyce en co.
Amerikaansch	N. B. Palmer	G. B. Lower	New-York	Paine, Stricker en co.
»	Frances Whitney	Silver	in reparatie	»
Hamburgsch	Ceasar Godefroi	Behn	Nederland	Metzendorff, Wilmans en co.
»	Herder	van Hagen		Busing, Schröder en co.
»	Nicoline	Vallesen		»
Mexicaansch	Montezuma	Pfannkuche		»

De Nederlandsche Particuliere Schepen zijn aangeduid met een *.

Aangekomen Passagiers.

Met het Ned. schip *Plancius*, de heeren *R. Johnston en F. C. L. C. J. Spangenberg.*

Met het stooms. *Banda*, de heeren *Nolthenius, Tievez. van Hogendorp en familie, Douwes Dekker en familie, Laugier, Rigg en familie, Gysing, van Borstraeten en familie, Oesweijer en echtgenoot, Schimmelpenninck, Ananoor, Peter, Hennekindt, Varkevisser, Croesse; Z. M. troepen.*

Vertrokken Passagiers.

Met Z. M. stooms. *Batavia*, de heeren *Storm van 's Gravensande en 2 bediende, Fisher en bediende, de Vries en 2 bediende, de pangerange Sarief Alie en 2 bediende, Said Aboebakar bin Alie en 1 bediende, Kranga Karta Nagara en 3 bediende, tomonggong Nara Wangsa en 2 bediende, demang Sapidien en 2 bediende,* de heeren *Mentz en 2 bediende G. en W. Taylor en 1 kind.*

Met het Ned. schip *Asia*, de heeren *G. W. Fredzese. E. A. Haiting en echtgenoot, J. G. Bennink, H. Klussman, de gepensioneerd soldaat R. Wildeman en 2 gepasporteerde militairen.*

Handels-Berigten.

Aanvoer.

Van Palembang en Cheribon per ned. ind. bark *Oedjong Pandan* gez. Sjia Oh.

80⁹/₂₀ pic. rott. 83000 st. kroepoek 28000 do. do. 11 ps. tinn. potjes *aanb. gebl. vorige lad. v. Palembang.*

135 pic. rijst. 13 corg. bat. slendangs. 21 do. do. doeken 20 pic. aardapp. 5 do. soija. 15 do. uijen *de Gezagvoerder.*

1 kt. bat. slendangs 5½ corg. do. doeken 1 do. do. kleedjes 2 do. beng doeken. 1/2 do. do. slendangs *Sech Djahoi Sokaladie.*

595²²/₁₀₀ pic. suiker 3 kn. bufl. hoorn. *Paine Stricker en co.*

Van Tagal en Cheribon per. ned. ind. bark *Marzoek* gez. Sech Salim bin acht. bin Soenkar.

1065⁴⁰/₁₀₀ pic. suiker *Haager en Schuurman.*

1480 do. idem. *Paine Stricker en co.*

4 st. jav. koperwerk 6 do. led. tromm. 6 do. do. kisten. 62 zakk. katjang *de Gezagvoerder.*

100⁶⁶/₁₀₀ pic. olie 3 tonn. stroop 21 krandj. 2 kisten cognac 1²⁸/₁₀₀ pic. peper *van Riet.*

1 kt. eur. kleedj. 5 st. arab ginghams 1 pak wollen dekens *Said.*

Van Macasser via Soerab. en Samar. per ned. ind. stoomschip *Banda* kapt. Worthington.

1 kt. tricots *Pandel Stiehaus.*

2 kn. zwt. katoen 1 do. merinos 1 dt. cassimer 1 do. chitsen 1 kt. wagen laken 1 do. vlagge doek 1 do. zeildoek *Metzendorff, Wilmans en co.*

3 kn. jav. sigaren *Tan Hokto.*

2 ks. gouden en zilv. draad *Bahre en Kinder.*

zilv. en horologien *Adam en co.*

1 kt. man. sigaren *Order.*

en miliet: goederen *Gouvernement.*

Van Siam per wangkang *Kim Engbie* gez. Tjioe Laijgin agt. Tan Koengoan.

1.400.000 ps. gezt. kemboong 8 pic. droog schartj. 4 pic. gaboes 20 do. visch 25 pr. hertenhoornen 900 ps. aarde potten 400 do 15 pak speelgoed *de Agenten.*

Van Sijdneij per. brem. schip *Herder* kapt. v. Hagen agt. Busing Schroder en co.

Ballast.

Van China per hamb. schip *Nicoline* kapt. Vallessen agt. Busing Schroder en co.

360 pic. gutha percha 21 kn. glaswerk 2780 schuitj. spiauter 128 staven ijzer 50 vs. spijkers 199 kn. gember 100 do. cassia *de Agenten.*

100 kn. gember. *Haager en Schuurman.*

Van Amsterdam per ned. schip *Plancius* kapt. Rotgans agt. Tiedeman en v. d. Burg.

100 man. bier 33 manufact. *E. Moormann en co.*

46 kn. manufact. 30 do. en bn. do. 10 do. provis.. *de Weerdt Ruyl en co.*

41 kn. manufact. en kramerijen etc. *Bahre en Kinder.*

7 do. meubelen en glaswerk geb. *Roselje en co.*

25 vs. boter 1 kt. marmer tafelbladen 1 pak stoelen *John Pryce en co.*

30/2 pijp. bier 150 vs. loodwit. *Paine Stricker en co.*

25 kn. bier. 100 pul lijn-olie 3 kn. glaswerk *v. d. Biesen.*

10 kn. wijn. *E. A. Schill.*

111 ton teer 25 ms. water *Crone.*

30 oxh. azijn. *Haager en Schuurman.*

20 kn. dranken *P. T. Bik.*

22 do. vrucht. etc. *Lange en co.*

25 kn. bier 2 do. provis. 100 hamm. 50 vs. boter 50 kazen 14 oxh. azijn. 25 ankers do. *Kopersmit en co.*

2 kn. boeken *H. M. v. Dorp.*

5 do. idem. *E. W. King.*

3 do. papier. *W. Osseman.*

150 kistj. 1 baaltj. ledige fleschen *Göring.*

40 kn. manufact. *B. Sanier Suermondt en co.*

6 vs. boter *Dupuy.*

5 bn. manufact. 6 do. koffij. zakken *Busing Schroder en co.*

125 vs. boter 97 kn. kaas 45 vs. geslacht. *Kapitein.*

16 coll. provis. 1 kt. azijn. 4 do. wijn. *Order v. Tagal.*

9 st. ijzerwerk 1 md. verf 9 kn. ijzerwerk 8 do. do. 4 vn. do. 1 kt borstelwerk 12 domm. kracht. 1 kt. kramerijen 25 pakk. manufact. 15 kisten do. 14 bal. koffij zakk. *de Agenten.*

6 kn. manufact. *Order.*

50 ks. rijnwijn 48 kn. glaswerk 15 coll. 11 kisten provis. 6 do en bn. manufact. 1 pak monster do. 100 kistjies 150 do. wijn 102 kn. manufact. 100 ms. water 100 vs. 75 ks. kaas 3 kn. kramerijen 200 vs. boter *lad. v. Samarang.*

Van Singapore per Wangkang *Kiem Hesoen* gez. Gan Soensan.

74200 ps. chin. borden 16000 do. do. kommen 30000 do. do. lepels 199 pot gezt. uijen 10 do. do. groenten 10 krandj. aardewerk 340 st. bloem-steenen 55 do. aardepasso 476 ton chin. verf 8 do. do. geel oker 2 do. do. aardewerk 2 kn. do. vermillioen 8 pak do. zoethout 1 do. do. vrucht. 1 do. champhioen 5 kn. 20 pa chin. papier paijongs 38 krangj. do. tabak 18 kn. do. offer wi rook 33 krandj. droogevijgen 4 kn. do. medicijnen 6 do. do. vru 52 do. do. lengkeng 1 do. do. zijde goederen 145 do. do. the do. do. roode kat. garen 1 do. man. hoeden 1 pak stal vuur gen 1 do. rame garen 10 pic. boombasten 4 pakk. chin. mut *Kung Piauw.*

Prauw van Lampong Juragan Oemar.

150 pic. gomelastiek 100 do. boombasten. *Order.*

Uitvoer.

Naar Cocos Eilanden per ned. ind. schip *Harriet* kapt. Ross.

500 ps. planken 1 kt. lijnwaden 115 pic. rijst 14 do. suiker 2 kn thee 7 vn. meel 1 kt. div. ong. gebl. en gedrukt katoen 4 krandj jav. tabak *f* 700 aan koper geld. *Adam en co.*

Naar Padang via Bencoelen per ned. ind. stoomschip *Padang* kapt. Persille.

Lading voor Padang.

5 kn. tanab. bat. doeken 11 corg. batav. slendangs 4 roll. chin. zij de goederen 224 st. eur. chitsen 55⁹/₂₀ corg. do. sarongs 221 do do. doeken 10 st. do. doerias *Said Hassan bin Adroes.*

1 kt. inh. galanterien en accordeons. *v. Ommeren Rueb en co.*

3 kn. tanab. bat. doeken 2½ corg. do. do. slendangs 10 doz. eu pennemessen 1 pr. arab. muilen 41 st. eur. chitsen 20 doz. d parapluien 7 do. do. spiegels 16 el. do. laken 6 st. do. zwt. ka 4 do. do. tjelees 5 rol chin. zijde goederen 10 st. eur. gingha 3 kn. do. sarongs 2 bn. do. wollen dekens 1 pak beng. strooma ten 1 krandj. kaijoepoetie olie *Said Oemar bin Alie Hindoan.*

1 kt. eur. slendangs 7 riem holl. papier 60 st. madapoll. 2 corg rab. boeken 32 pak eur. kat. kanten 1 kist. do. chitsen 3 d do. ijzer: zagen 3 do. do. everlast 2 corgs. do. doeken 4 pr. do. rongs 1 krandj. do. kaijoepoetie olie *Sech Abdulla Temimi.*

50000 recepissen. *N. H. M.*

1 kt. boeken. *H. M. v. Dorp.*

3 kn. eur. gorgeletten 5 ps. do. koffers 8 st. arab zijde goederen [illegible]

1 kt. batiek doeken 6½ corg do. slendangs. 1 pic. chin. papier p ijongs *Koe Tjiang.*

1 kt. eur. slendangs 32 st. do. chitsen 6 corg. sarongs 15 doz. doeken 1 kt. sarongs 1 do. do. madapoll. 3 corgs sarongs. 3 lange kleedjes. *Sech Nazar bin Temimi.*

20 pakk. thee 1 kt. valsch gouddraad 8 ps. chin. broeken 15 do. mutsen. *Gouw Kangsoeij.*

4 kn. bat. doeken 10 corg. do. slendangs 1 kt. do. do. 1 do. sarongs 10 st. eur. grijn 11 do. do. tjilees 5 corg. shawls 2 r chin. goederen 111 st. eur. chitsen. 24 corg. do. doeken 4 do. slendangs 5 do. do. doerias 221 el. do. laken 9¹¹/₂₀ corg. kat. ronge 10 st. doerias 60 doz. ijzer beitels 7 ps. zijde. doeken 6 valsch gouddraad *Sech awab Satrie.*

1 kt. suiker 10 pak thee 12 fl. cognac 6 do. azijn 3 do. sla-oli do. castor-olie 1 aardekwalie 1 kt. eaude-cologne 1 blik lan 9 pic. rijst. *Jacobs* qq.

1 kt. ijzerwerk *Gouw Kiankian.*

3 bn. eur. ong. katoen *Koe Tjiang.*

1 kt. holl. papier *Lange en co.*

8 pic. bladkoper 2½ do ankers 4 vn. eur. teer *Lim Hoa.*

9 st. koperen muziek instrumenten *Kreglinger Dummler en co.*

1 kt. kramerijen *Bahre en Kinder.*

1 kt. jap. paijongs 6 zilv. horologie 1 blik tromm. 1 kt. wagen 2 doz. mosterd 1 vt. spijkers. *Buys.*

1 kt. boeken *Tiedeman en v. d. Burg.*

6 bn. shirtings *Bert Myrtle en co.*

50 kn. madapoll. 20. do. ruwe katoenen. *N. H. M.*

1 kt. boeken *John Pryce en co.*

4 vn. appelen *Hughan en Muller.*

Naar Antwerpen via Samarang per. eng. schip *Travancore* k Thomas Brown.

684 pic. suiker 300 do. rijst 50 do. rotting. 60 do. sapanho *Laine Watson en co.*

Théâtre Français de Batavia.

Direction de M. Honoré Couget.

Vendredi, 11 *Mars* 1853.

Quatrième représentation du septième mois de l'abonn

LES MOUSQUETAIRES DE LA REIN

Gedrukt te Batavia, bij W. BRUI